

ئاگرېك بىكەيتەو

نووسىنى جاك گرىفس لىدىن

پ.ى.د. محمد عزيز سعيد لى ئىنگلىزىيەدە دەرى كىپراۋە

كۆلىشى پەروەردە بىنەپەت ، زانكۆى سەلاھەددىن – ھەولپىر

ALTHOUGH HIS FINGERS WERE NOW QUITE STIFF,
HE DID NOT HURRY.

رۆژيكي سارد و رەنگ رصاصى، پياوۋەكە لە رېڭا سەرەكەيەكەى بۆكۆن لايدا . سەرکەوتە سەرگەردەكە، توولە رېڭاىەكى بارىك بەرەو رۆژھەلات بەناو دارستانى دار سەنەوبەرەكاندا دريژ بوو بووۋە. گردىكى بەرز. لەسەر گەردەكە وەستاو ھەناسەيەكى ھەلكيشا، تەماشايەكى سەعاتەكەى كرد. كاتزمير نۆى سەر لەبەيانى بوو. خۆر بەدەرەو نەبوو ، ھەرچەندە ئاسمان ھەور نەبوو، ھىچ ھىوايەكى بەدەرکەوتنى خۆر نەبوو.

رۆژيكي روون و سايەقە، بەلام تاريكايەكى باس ليوەنەكرى ، لەسەر رووى شتەكان ديار بوو. چونكە خۆر بەدەرەو نەبوو. پياوۋەكە بە دەرەكەوتنى خۆر ھىچ نىگەران نەبوو، چەند رۆژيكة خۆرى لە ئاسمان نەبينيوە.

پياوۋەكە لەسەر گەردەكە وەستاو ئاورپىكى داىوۋە ، رېڭا بارىكەكەى برىويەتى دى. دەشتى بۆكۆن ، نزيكەى يەك كىلومەترو نيو فراوانە و لەژير ئەستورى يەك مەتر بەستەلەك داىە. لەسەر بەستەلەكەكە ، چەند مەترىك بەفر كەوتوۋە. بەفرىكى سىپى و بىگەرد. رووۋە باكوور و باشوور، ئەوۋەندەى چاۋ برى دەكات، بەفر داى پۆشيبوو. سىپەكى سەرانسەرى. تاكە شت ئەم سىپە فراوانەى دابرى بوو، ھىلىكى تاريكى چەماۋە، لە دوورگەى داپۆشراۋ بە دارستانى سەنەوبەر تاۋەكوو باشوور ، سووراۋەتەوۋە بەرەو باكوور لەويۋە بە دوورگەيەكى ترى دارستانى سەنەوبەر كۆتايى دىت. ئەم ھىلە تاريكە برىتى بوو لە رېڭاكە ، رېڭاى سەرەكى. بەرەو باشوور تاۋەكوو چىل كووت، رووبارى سوپر، نزيكەى 800

کیلۆمهتر دريژ. بهره و باکوور ، تاوهکوو داوسۆن ، نزيكهى 120 كيلۆمهتر. لهوئوه زياتر بهره و باکوور تاوهکوو نيولاتۆ، نزيكهى 1600 كيلۆمهتر . له سانت ميشيل ، به رووبارى بيړينگ كوټايى ديت، به دريژايى 2600 كيلۆمهتر. ئههه ههمووى - ريگا دريژهكهيه، خۆر له ئاسمان نيه. سهرمايهكى سهخت، ههمووى نهزانراو بوون، بهلام هيچ كاريگهريان لهسهر پياوهكه نهبوو، هوكارهكهى شارهزايى نهبوو ، . يهكهه جارى بوو هاتۆته ئهه ناوچهيه ، يهكهه زستانى بوو.

تاكه كيڤشهى ههست پي نهكردن بوو، كابرايهكى ئاماده و لهسهر شتهكان خيرا، تهنها دهبارهى شتهكان، هيچ زانيارى ماناكانى نهبوو. پهنجا پلهك له ژير سفر، ماناى ههشتا پلهك بهستهلهكه. ئهههش ماناى سهرما و ناخۆش گوزارى ده بهخشى ، ئهوه ههموويهتى. ئهوهش نهبووه ئهوهى كه ئهه بهندهيهكى لاوازه و سهرما كارى ليدهكات. بيري له لاوازي گشتى مهردم نههكردهوه، كهتهنها دهتوانى له بريكى ديارى كراوى سهرما و گهرمادا بژى. نهبووه ئهوهى بير له بهههشت و گووزهرانى پياو بكاتهوه.

پهنجا پلهكى ژير سفر، ماناى دهستهوانهى باش، گوئ داپۆشى باش، پيلاوى گهرم و گوژهوى ئهستور. پهنجا پلهك ژير سفر تهنها پهنجا پلهك ژير سفره، تهنها بيريك بوو نههچووه ناو ميشكى.

رووى وهرگيپرا بروات. وهكوو تاقيكردنهوهيهك، تفي ههلهدا بهره و ئاسمان، دهنگيكي چاوهروان نهكراوى ليوه هات. چهند جاريكى تر دووبارهى كردهوه،

دیتی تفهکھی یهکسهر دهبی به سههۆل و ئەم دهنگهی لیوه دیت. زانی پهنجا پلهک ژیر سفر تفهکھی دهکات به سههۆل و کاتیك بهر بهفری زهوی دهکهوی ئەم دهنگهی لیوه دیت. بیگوومان پلهی گهرمی له پهنجا پلهک ژیر سف کهمتر بوو، بهلام نهی دهزانی چهند کهمتره، ئەمهش گرنگ نهبوو.

به ره و کهمپه کۆنکهی رووباری ههندرسن رپی گرته بهر، کورهکان پیش ئەو پیاوه گهیشتونته ئەوی. چیاکانی ناوچهی رووباری هیندیان بریوه. بیری له پارچه داریک دهکرده وه سهر ئاو بکهوی، بهکاری بهینی بو چوونه خواره وه، له دوورگهکانه وه به ره و بۆکۆن به ناو رووباره کهدا، ئەگهر بهسته له کهکه توابیته وه.

کاترمیر شەشی ئیواره دهگاته کهمپه که. شهو بهسهردا دیت بهلام کیشه نیه، کورهکان گهیشتونته کهمپه که. ناگریان کردبیته وه و خواردنیکی گهرمیان بو شیوان ناماده کردبی. بیری له خواردنی نیوه رۆ کرده وه. دهستی برد بو پاکهته خواردنه کهی ناو گیرفانی. له ژیر کراسه کهی به دهسته سر پیچابوو یه وه. بو ئەوهی به گهرمی پیستی جهستهی خواردنه که گهرم بمینیته وه. ئەگهر نا ، ئەوا نانه که دهی بهستی و رهق دهبیته. بهخوی پی دهکهنی کهوا بیر له م پارچه نانانه دهکاته وه، ههر پارچه نانیک پارچه گوشتیکی برژاوی تیدا یه.

به ناو دارستانی دار سنه و به ره گهوره کهدا رویشته. تووله ریگاکه باش دیار نه بوو. چهند سانتیمه تریک به فر له سهر ریگای پیلاوه خشۆکه کهی یهکیکیان باریبوو. خوی به بهخته وه ره دهزانی پیلاوی خشۆکی نیه. له راستیدا هیچی له گهل خوی

هەل نەگرتبوو، جگە لەو پاکەتە گۆشتەى بەدەستەسەر دای پۆشیبوو لەسەر
پێستی دای نابوو. سەرما سەرى سوورماندبوو، هەولێ دا بە دەستەوانەكەى
لووت و دەم و چاوى دابپۆشى. دەم و چاوى مووى لى هاتبوو بەلام مووكان توانای
پاراستنى دەم و چاوى لەو سەهۆل بەندانە نەبوو. سەگىكى خۆولاتى لە پشتیەو
دەرپۆشت، لووتى نابوو نزیك پاژنەى پى پیاوێكە. سەگورگ بوو. رەنگى
رصاصى و زۆر جیاوازی نەبوو لەگەل گورگى راستەقینە. سەگەكە زۆر سەرماى
بوو، دەیزانى ئیستا كاتى سەفەرکردن نیە. هەستى سەگەكە زیاتر لە
راستیەكانەو نزیك بوو لەوێ بریارى پیاوێكە.

لەرستیدا، هەوا لە پەنجا پلەى ژیر سفر ساردتر بوو، ساردتر لە شەست پلەى
ژیر سفر، ساردتر لە حەفتا پلەى ژیر سفر، حەفتا و پینج پلەك لە ژیر سفر بوو،
چونكە خالى بەستن سى و دوو پلە لە سەروو سفرەوێه. ئەمەش مانای سەدوو
حەوت پلە بەستەلەكە. سەگەكە هیچ لەبارەى پلەى گەرمى نەدەزانی .
لەوانەىه هیچ تیگەیشتنىك دەربارەى دۆخى ساردى لە میشى سەگەكەدا نەبیت،
وێكوو ئەوێ لە میشى پیاوێكەداىه. بەلام سەگەكە هەستى ترسناكى دۆخەكەى
دەکرد.

ترسى سەگەكە چاوى لە هەموو جوولەىهكى پیاوێكە بریبوو. پێشبینى دەکرد
بچن بۆ كەمپەكە یان شوینىك بدۆزیتەو خوى تیدا بپاریزی، ئاگرىك بكاتەو.
سەگەكە فیرى ئاگردان بوو، دەیویست ئاگر بکەنەو. ئەگەر نا ، ئەوا بەفر

هه‌لده‌كۆلّي و ده‌چيته ناوی بۆ خۆ پاراستن له‌م سه‌رمایه. شیی هه‌ناسه‌ی به‌ستبووی و به‌فه‌رووی پيستی‌هوه نووسابوو، هه‌روه‌كوو پاوده‌ری سپی به‌سته‌له‌ك.

تووكی سه‌ری پیاوه‌كه، زۆر ره‌قتر به‌ستبووی، وه‌كوو شیوه‌ی سه‌هۆلی لی‌هاتبوو. له‌گه‌ل هه‌موو هه‌ناسه‌یه‌کی، زیاتر ده‌بوو. جگه‌ره‌ی پایپ له‌ده‌می دابوو، لی‌وه‌کانی وا ره‌ق بووبوو، نه‌ی ده‌توانی تف فری بدات. ده‌رئه‌نجامه‌که‌ی توله سه‌هۆلیکی زه‌ردی دريژ به‌ لی‌وه‌کانی دا شۆر بووبوه‌وه. ئه‌گه‌ر به‌ر بیته‌وه، وه‌كوو شووشه ده‌شکی و پارچه پارچه ده‌بی‌ت. وای ده‌زانی شيله‌ی تووتنه‌که دووچار هاتۆته ده‌روه و بووه به‌ چلووره.

به‌رده‌وام بۆ ماوه‌ی چه‌ند کاتژمی‌ریك، له‌ته‌نیشته‌ دارستانه‌که رویشته. شۆر بووه‌وه خواره‌وه‌ی گرده‌که، بۆ نزيك جوگه‌له‌یه‌کی به‌سته‌له‌ك. رووباری هه‌ندرسن. زانی که شازده کیلۆمه‌تر له‌ خوار دابه‌ش بوونی جوگه‌له‌که‌یه. ته‌ماشای سه‌عاته‌که‌ی کرد. کاتژمی‌ر ده‌ی سه‌ر له‌به‌یانی بوو. به‌خیرایی زیاتر له‌ شه‌ش کیلۆمه‌تر له‌ کاتژمی‌ریك دا ده‌رویشته. به‌مه‌زه‌نده‌ی خۆی، کاتژمی‌ر دوازه‌وه نیو، ده‌گاته شوینی دابه‌ش بوونی جوگه‌له‌کان. بریاری دا که گه‌یشته ئه‌وی، خوارده‌نه‌که‌ی بخوات.

سه‌گه‌که له‌ پشت پاژنه‌ی پيی پیاوه‌که ده‌رویشته. کلکی شۆر کردبووه‌وه. پیاوه‌که له‌گه‌ل جوگه‌له به‌سته‌له‌که‌که ده‌رویشته. رپه‌وه‌ی رپگا خشۆکه کۆنه‌که‌ی به‌دی

دەکرد. زیاتر لە چوار مەتر بەفر رینگاکەى داپۆشیبوو. زیاتر لە مانگیك دەبى ، كەس بەو رینگایەدا هاتووچۆى نەکردوو. پیاووەكە لە سەرەخۆ، هەنگاوى بەرەو پێش دەنا. زۆر توانای بىر كێرەنەوێ نەمابوو. ئەوێ بىر لێدەكێرەوێ ئەوێبوو لە شوێنى دابەش بوونى جۆگەلەكە ، خوارنەكەى دەخوات و كاتر مێر شەش لە كەمپ لەلای كۆرەكان دەبیت. كەس نەبوو قسەى لەگەڵدا بكات، رەق بوونى لێوێكانى توانای قسەكردنى نەهێشتبوو.

جارێك بىر كێرەوێ، كەوا ئێرە زۆر ساردە و لە ژيانى دا سەرماى واى نەبىنوو. لە كاتى رۆشتنیدا، بە بى بىر كێرەوێ، بەپشتى دەستە وانەكەى، هەر جارەى بە دەستىكى ، دەم و چاوى و لوتى دەسپێوو. لە گەل ئەم هەموو سەرپێنەوێش، بۆ ساتىك هەستى كرد، ئىفلىج بوو. دەم و چاوى بەستبوو. زانى كە دەبوو لوت پارێزەرىشى ببستبايە و هەموو دەم چاوى دادەپۆشى. لەبەر خۆپێوێ گوتى، كێشە نى، پێوێست ناكات. بەستەلەكى كەم، لە گەل تۆزى ئازار، كێشە نابیت.

هەستى دەكرد، بىر و هۆشى ، بەتال بوو. تىبىنى گۆرانی رۆبارەكەى كرد. لوول بوو و پىچاوى پىچ رۆشتوو. بەردەوام ، بە ئاگاوه ، پى داندەنا. گەيشتە شوپى سوورانەوێ جۆگەلەكە، بەرەو لایەك رۆشت وەكوو ئەسپىكى ترساو. لەو شوپىنى پى دا دەروشت ، سوپاىو. چەند هەنگاوىك ، پىيەكانى بە دواى خۆیدا رادەكێشا.

زانی روبره که تاوه کوو بنی بهستوویه تی. هیچ روبریک لهم زستانه دا ئاوی تیدانیه. دهیزانی که چهند جوگه لهیه که ههن له گرده که له ژیر بهفر دینه دره وه سهرچاوهی ئاون یان کانیاون، ههرگیز لهم وهرزه سارده نای بهستی ، مهترسین بوئی. گووماوه کان له ژیر بهفر نادیارن، قولیان مهتریک دهبی. نزیکه ی دوو سانتیمه تر ئاوی ئەم کانیاوانه له سهر روویان بهستوویه تی و بهفر دای پۆشیون. ههندی جاریش له سهر شیوهی بهفر و سههۆلی تیکه لاو. ئەگەر پیاو وریای خوئی نه بیته و بکه ویته ناویان زور تهر دهبی.

له بهر ئەم هۆیه له ناکاو بازی داو دور کهوته وه. ههستی به جولانی بهسته له که که له ژیر پیدای کرد. گوئی له جیره ی شکانی بهسته له کی ژیر به فرده که بوو. خو ئەگەر لهو سهرمایه دا بکه ویته ناو یه کیکیان و پئی تهر ببی ، ئەوا کیشه و ترسناکیه کی گه وره دیته پیشی. به لایه نی کهم له گه شته که ی دوا ده که وی، چونکه ئەوکات پیویست ده کات بوهستی و ئاگر بکاته وه بو ئەوه ی خوئی گهرم و پییه کانی وشک بکاته وه. پیاوه که دانیشته و بیرى له بنی روبره که و که ناری روبره که ده کرده وه. بهمه زنده ی خوئی، ئاوی روبره که له لای راسته وه هاتوه. بو ماوه یه که بیرى کرده وه، لوت و دم و چاوی خوراند. بۆلای چهپ رۆیشته. به گرنگی و ههستیاریه وه ههنگاوی دنا. له گه ل هه موو ههنگاویک بهسته له که که ی ده پیشکی. له مه ترسی دوور کهوته وه، نزیکه ی شهش کیلومه تر رۆیشته.

له ماوهی دوو سعاتی داهاتوو چهند جاریک روو به رووی مهترسی بووه وه . وا پیده چوو به فری سهر گومه ئاوه کان نقوم بو بن . جاریکی تر خهریک بوو له سهر سه هولله که بکه وی . کاتیک ههستی به مهترسی ده کرد ، سه گه که ی پیش خو ی ده خست . سه گه که نهیده ویست بروات . سه گه که دوودل بوو . پیاوه که به زور بو پیشه وه پالی به سه گه که وه نا . سه گه که به خیرایی به سهر روپه کی نه شکاوی سپیدا رای کرد .

پیاوه که له ناکاو که وته ناو سه هوللا وی که وه ، به په له بازی دایه دهره وه ، به نه فرت بی ، به نه فرت بی . زور ترسناک بوو ، خو ی دانه وانند ، ههست گه رایه وه ناو قاچه که نی . به راستی سارد بوو ، وا به بیری داهات . پیره می رده که ی روبری سولفور راستی کرد ، که گوتی هه ندی جار ئه م ناو چه یه زور سارد ده بی ت . ئه وکات باوه ری پی نه کرد و پی پی که نی بوو ! ئه مهش ئه وه ده گه یه نی که پیویسته پیاو زور دنیا بی ، له خو بایی نه بی . هیچ هه له یه که نه بوو ، به راستی سارده . چهند هه نکاویک رویش ت ، خو ی هه ل ده به زانده وه ، قولله کانی راده وه شانند ، بو ئه وه ی ههست به گه رمییه که بکات . بریاری دا ئاگر بکاته وه . شخارته که ی له گیرفاتی دهره ی نا . له ناو دارستانه که ، لافاوی سالی پار دار و چیلکه داری له که ناره کان به جی هیشتو وه . چیلکه کانی کو کرده وه ، له سه ره تا ئاگریکی بچوک ، ورده ورده ئاگره که ته شه نه ی کردو گه وره بوو .

خۆی به سهر ئاگره که دا چه مانده وه، چلووره کانی دهم و چاوی توانه وه. به پشت بهستن به ئاگره که، خواردنه که ی خوارد. بۆ ساتیک سهرما ره ویه وه. سه گه که به ئاگره که دلخۆش بوو. له ته نیشته ئاگره که درێژ بوو بوو. ئه وه نده نزیك له ئاگره که، گهرم ببیته وه و نه سووتی. پیاوه که خواردنه که ی ته واو کرد، پایپه که ی دهرهینا و پری کرد له تووتن و به ئارامی دهستی کرد به کیشانی. دهسته وانه کانی کرده وه دهستی و سهر و گوئ پۆشه که ی بهست و بۆلای چهپ به درێژی ریگای روباره که زۆیشت.

سه گه که پی ناخۆش بوو برۆن و ئاگره که به جی بهیلن، ههر ته ماشای ئاگره که ی ده کرد. ئهم پیاوه زانیاری له سهر سهرما نه بوو. له وانیه زانیاری پیشبینی کردنی سهرمای نه بوو بی. سهرمایه کی راسته قینه یه. سه گه که دهیزانی سهرما چیه و چۆنه، پیشینانیش ده یانزانی. سه گه که دهیزانی له م سهرمایه دا، چوونه دهره وه، کاریکی باش نیه. کاتی ئه وه بوو، له ناو کولانه یه کی به فردا پالبداته وه و چاوه پری نه مانی ئهم سهرمایه بی.

په یوه ندییه کی به تین له نیوان پیاوه که و سه گه که نه بوو. یه کیکیان به نده ی ئه وی تریان بوو. سه گه که هه ولی ددا، ههستی ترسانی نیشان پیاوه که بدات. بۆ به رژه وه ندی خۆی بوو، ته ماشای ئاگره که بکات. پیاوه که به چرپه یه که له شیوه ی زرنکه ی قه مچی قسه ی له گه ل سه گه که کرد. سه گه که هه لسا و لوتی له نزیك پاژنه ی پی ی پیاوه که ملی ریگای گرت به ر.

پیاوه که زیاتر پایپه که ی کیشا، چلوورهی زهرده لهسه ردهم و چاوی دروست بوو. ههناسه شی داره که ی، ریشی سپی کرد. تهماشای دهورو پشتی کرد. وا پیلده چوو، گو می کانیاوه کانی ژیر بهفره که له لای چه پی روبری ههندرسن نه بن. بو ماوه ی نیو کاترمیر، هیچ نیشانه یه کی بهدی نه کرد. لهناکاو پرویدا. به بی هیچ ناگاداریه ک، پیاوه که کهوته ناو گو ماویک. تاوه کوو نه ژنوی تهر بوو، هاواری لی هه لسا و له گو ماوه که هاته دهره وه، بو سه ر بهفره که.

توو ره بوو، به دهنگی کی بهرز، نهفره تی له بهختی خو ی ده کرد. پیویست و ابوو کاترمیر شه شی نیواره بگاته که مپه که بو لای کوره کان، به لام نه م تهر بوونه، یه ک کاترمیر دوا ی ده خات. نیستا ده بی ناگر بکاته وه، دهسته وانه و گوره وییه کانی وشک بکاته وه. دهیزانی که له م پله نزمه دا نه وه گرنگترین نه رکه پیویسته بی کات. سورایه وه بو که ناره که ی لیوه ی بازید ابوو. له سه ره وه له ژیر دار سنه و به ره کان، کومه له چیلکه و دار هه بوون، لافاوی سالی پار لای دابوون. چیلکه دار و هندی پووش و په لاشی وشکی کوکرده وه. داره گه وره کانی له سه ر بهفره که دا نا و پووش و چیلکه کانیش له سه ریانه وه. به م شیوه یه، نه و ناگره ی ده ی کاته وه، نا کوژیته وه.

شخارته که ی دهره ی نا و دای گیرساندو نا ی به پووش و چیلکه کانه وه. ناگره که ی کرده وه و له کاغز باشر ده سووتا. پیاوه که زور به هیمنی و سه ره خو ئیشی ده کرد. ههستی به مهترسی ده کرد. ورده ورده ناگره که گه شه ی سه ند و گه وره

بوو، ئەویش چیلکه داری بۆ زیاد دەکرد. لەسەر بەفرەکه دانیشت و چیلکهی لە دارستانەکه رادەکیشا و دەیخستە ناو ئاگرەکه. دەیزانی که دەبی لەو پلەی حەفتا و پینجی ژیر سفر ، سەرکەوتوو بیّت. پیاو نابی لە یەکهەم هەولێ ئاگر کردنەوه سەرنەکەوی. ئەمەش زۆر راستە لەوکاتە یی تەر بی. ئەگەر پی یەکانی وشک بی و خوینی جەستە ی گەرم بی، ئەوا دەتوانی بۆ ماوە ی یەک کیلۆمەتر رابکات. ئەگەر پی یەکان تەر بی، لە پلە ی حەفتا و پینج ژیر سفر، بەراکردنیش، خوین گەرم دانايات. هەرچەند خیراتر رابکەیت، پی تەر زیاتر دە ی بەستی.

پیاوه که ئەمانە ی هەموو دەزانی. پیرە میردەکه ی روبرای سولفەر ئەمانە ی هەموو پی گوتبوو. ئیستا سوپاسی دەکات. هەستکردنی بە پی یەکانی نەما بوو. بۆ ئاگرکردنەوه دەستە وانەکانی دانا بوو. پەنجەکانی زۆر بەخیرایی بەنج بوون. خیرا رۆیشتنەکه ی شەش کیلۆمەتر لە کاتژمیړیک دا ، دلی خوینی بۆ هەموو جەستە ی دەنارد. کاتیك وەستا، دلی لە سەرەخۆ بوو وە ، هەستی بە سەرما ییەکی تەواو دەکرد. خوین لە جەستە یەوه گەرایەوه ناو دلی. خوینی هیشتا زیندو بوو. وەکوو سەگەکه، خوینی دە ی ویست خۆی بشاریتەوه و خۆی دا بیۆشی، دور لە مەترسی. هەرکاتیك شەش کیلۆمەتر لە کاتژمیړیک دا دەبری ، ئەوا خوین دیتەوه سەر روی جەستە ی. بەلام ئیستا خوین گەراو تەوه قولایی جەستە ی. دەست و پی یەکانی هەستیان بەوه دەکرد. یەکهەم جار، پی یەکانی بەستی، ئینجا پەنجەکانی دەستی بەنج بوون. بەلام هیشتا نەیان بەستبوو. لوت

و دم و چاوی بهستبووی، له کاتیکیدا پیستی هه موو جهستهی سارد بوو بووه وه،
چوونکه خوینی تیدا نه مابوو. خوئی سهلامهت بوو.

په نجه کانی پیی و لوت و دم و چاوی سه رما دهیان بات. ئاگره که به هیز بوو
بوو، به رده وام چیلکه داری ده خسته ناو ئاگره که. دهی توانی چیلکه داری گه ورده ش
بخاته ناو ئاگره که. ئیستا ده توانی دهسته وانه و گوره وییه کانی دابکه نی، تاوه کوو
وشک ده بنه وه. ده کری پی یه کانی له به فر بخشینی و گه رمیان بکاته وه. ئاگره که
سه رکه وتوانه په رده ی سه ند و ئه ویش سه لامهت بوو.

ئامۆژگارییه کانی پیره میرده که ی روبراری سولفه ری بیرکه وته وه. زه رده خه نه یه ک
گرتی. پیره میرده که راستی کرد. نابی پیاو له و ناوچه یه له پله ی هفتا و پینجی
ژیڕ سفر سه فهر بکات. به لام گوئی ی پی نه دابوو، سه فهری کرد و توشی ئه م
نه هاهمه تیه بوو. به ته نیا بوو، رزگاری بوو. وای ده زانی که پیره میرده کان سه ر
ژنانه ن. ئه وه ی گرنگه، پیاو سه ری سه لامهت بی. پیاو ئه و پیاوه یه بتوانی به
ته نیا سه فهر بکات. خیرا به ستنی لوت و دم و چاوی سه ری سورماندبوو. بیری
له وه نه ده کرده وه که له وانه یه له ماوه یه کی که مدا، په نجه کانی هه ست له ده ست
بله ن. هه ستی به په نجه کانی نه ده کرد.

نه ی ده توانی به په نجه کانی چیلکه داره کان هه ئبگری. وا پیله چوو په نجه کانی له
ده ست دابی و په یوه ندییان به جهسته یه وه نه مابی. کاتیک ده ستی بو چیلکه یه ک
ده برد، ده بوو ته ماشای بکات، بزانی هه ئی گرتوون یان نا. ئه مانه هه مووی گرنگ

نەبوون، ئاگرى كىردبۇه. ئاگر و ئاگردانەكە پەيمانى ژيانيان دەبەخسى. دەستەوانەكانى داكەند، شەختە داى پۆشيبون. گۆرەويىهكانى تاوەكوو ئەژنۆى وەكوو ئاسنيان لىھاتبوو. پەتى بەستنى گۆرەويىهكانى وەكوو تەليان لىھاتبوو، رەق و وشك. بە پەنجە بى ھەستەكانى بەتەكەى راکيشا ، نەى تۈانى، ناچار بوو بە چەقۇبى بىرى.

پيش ئەوھى پەتى گۆرەويىهكەى بىرى، دركى كرد كە ھەئەى كردوھ. نەدەبوايە ئاگرەكەى لە ژىر دار سنەوبەرەكاندا بىكردبايەوھ. دەبوو لە دەشتايى بىكردبايەوھ. ھەرچەندە ئاگر كىردنەوھ لە ژىر دار سنەوبەرەكان ئاسان تر بوو. چونكە چىلكەكانى لىوھ نىزىك بوو، دەيتۈانى راستەو خۇ چىلكەكان ھەلبىگىرى و بيانخاتە ناو ئاگرەكە.

بەفرىكى زۆرلەسەر ئەو دار سنەوبەرەى ئاگرەكەى لە ژىر دا كىردبووھوھ كۆ بوبوھوھ. چەند ھەفتەيەك بوو باى نەھاتبوو، لقەكانى دار سنەوبەرەكە لە ژىر قورسايى بەفر ،شۆرش بىوونەوھ ، ھەرچارەى چىلكەيەكى رادەكيشا ، بە ھىمنى لە دار سنەوبەرەكەى دەدا. گەرمى ئاگرەكە و ئەو جوئە بچوكانە ، كارەساتى گەورەى لى چاوەروان دەكرا. بەفرى سەر لقيكى دارەكە ھاتە خوارەوھ و كەوتە سەر لقيكى ژىرەوھ. بەفرى سەر ھەموو لقەكان وردە وردە دەھاتنە خوارەوھ. كەوتنە خوارەوھى بەفرى سەر لقەكانى دارەكە ، ھىچ ئاگادار كىردنەوھيەكى لە

گه‌لدا نه‌بوو. له‌ناکاو، تۆپه به‌فریک هاته‌خواره‌وه و که‌وته سهر ئاگره‌که، کوزان‌دییه‌وه.

پیاوه‌که توشی شوک بوو. هه‌ستی به‌مردنی خوئی کرد. بو ساتیک دانیشته، ته‌ماشای ئاگردانه‌که‌ی ده‌کرد. زور هیمن بوو، له‌وانه‌یه پیره‌می‌ردی روبرای سولفه‌ر، راستی کردی. ئە‌گه‌ر هاوه‌ئیکی له‌گه‌ل بوایه، توشی مه‌ترسی نه‌ده‌بوو. ئە‌وه هاوه‌له‌ ده‌ی توانی جاریکی تر، ئاگره‌که بکاته‌وه. ئە‌مانه هه‌مووی به‌بیری داده‌هات. ده‌سته‌وه‌ستان دانه‌نیشت و بیریان لی بکاته‌وه. به‌رده‌وام می‌شکی مه‌شغول بوو.

جاریکی تر بنه ئاگریکی باشی دامه‌زراند، له‌ ده‌شتایی دا ئاگردانی دامه‌زراند. له‌ دهره‌وه‌ی دار سنه‌وبه‌ره‌کان. ده‌ستی کرد به‌کوکردنه‌وه‌ی پووش و چیلکه، په‌نجه‌کانی توانای هه‌لگرتنیان نه‌ما‌بوو. به‌لام که‌م که‌مه ، ده‌ی توانی چیلکه‌کان هه‌لبگری. چیلکه نه‌خوا‌زراوه‌کانیشی هه‌ل ده‌گرت. نه‌ی ده‌توانی له‌ مه‌ باشتر کار بکات. زور به‌ وریاییه‌وه کاری ده‌کرد. ده‌ی توانی به‌باوه‌ش چیلکه گه‌وره‌کان هه‌لبگری و دوایی به‌کاریان به‌ینی. هه‌موو ئە‌م ماوه‌یه ، سه‌گه‌که دانیشته‌بوو ته‌ماشای ده‌کرد. دلّه راوکی یه‌ک له‌ناو چاوه‌کانی سه‌گه‌که به‌دی ده‌کرا. سه‌گه‌که ، هیوای به‌پیاوه‌که ما‌بوو، جاریکی تر، ئاگر بکاته‌وه.

کاتیك ، هه‌موو پيدا ویسته‌کان ئاماده بوون، هه‌ولیی دا توپکلی دار له‌ گیرفانی دهره‌به‌ینی. په‌نجه‌کانی هه‌ستیان نه‌ما بوو، ده‌یزانی توپکلی دار له‌ گیرفانی دایه.

زۆر ھەولئى دا. تويىكلى دارەكەى لە گىرفانى دا پىئ نەگىرا. چونكە پەنجەكانى تەزى و پەنج بوو بوون. بە دريژايى كات، دەى زانى، لە ھەرساتىك بىت، ھەردوو پىئى دەى بەستى. ئەمەش وريا بوونەوئەيەك بوو. زۆر بەباشى بوئى دەجەنگا و ھيەمن بوو.

بەددانەكانى ، دەستەوانەكانى داكەند، دەستى كرد بە جولاندنى قولەكانى. بە ھەموو ھيەزى، بە دانىشتنەو، دەستەكانى بەتەنىشتى جەستەى دادەدا. ھەستايە سەر پىئ و دووبارەى كرىو. سەگەكە لە سەر بەفرەكە دانىشتبوو، كلكى لەسەر قاچەكانى دانابوو ، بوئەوئەى قاچەكانى گەرم داپوشى . گوئى گورگىەكانى ھيەنابوو پيشەو و تەماشاي پياوئەكەى دەكرد. پياوئەكە بەردەوام قولەكانى ھەلئەسوورپاند و بوكسى لەتەنىشتى جەستەى دەدا و تەماشاي سەگەكەى دەكرد. چوئن سروش تەو پيشتە فەرەوئەى بەو سەگە بەخشيو و پاراستويەتى.

دواى ماوئەيەك لە بوكس ليدان لە تەنىشتەكانى جەستەى، تيبينى گەرانەوئەى ھەستكردنى لە پەنجەكانى دا كرد. ھەست كردنەكە وردە وردە زۆر دەبوو. پەنجەكانى ئازاريان پەيدا كرد، ئازارەكە كيئشە نەبوو. دەستەوانى دەستى چەپى داكەند و تويىكلى دارەكەى لە گىرفانى دەرھيەنا. پەنجەكانى بە خيەرايى بەنج بوونەو. شخارتەكەشى لە گىرفانى دەرھيەنا. سەرما ترسناكەكە ژيانى لە پەنجەكانىدا نە ھيشتبوو. ھەولئى دا دەنكە شخارتەيەك جيا بكاتەو. ھەموو

دەنكەكان بەيەكەو دەوتنە ناو بەفرەكە. ھەولێ دا ھەئیان بگريتهو، نەيتوانی.
پەنجە مردوھەكان، ناتوانن ھەست بکەن و ھيچ شتيك ھەئبگرن.

زۆر بە وريايیەو ھەئسوکەوتی دەکرد، بیرو ھۆشی لە دەست نەدات. ھەموو
ھەستی تەرخان کردبوو بۆ ھەلگرتنەو ھەئەنكە شخارتهكان. دەستەوانەکانی
داکەند و ھەولێ دا بە ھەردوو دەست دەنكە شخارتهكان ھەئبگريتهو. پەنجە
لێوھەدان، ھەستی پێ نەکردن. تەماشای دەکردن، کۆمییکی ھەلگرت. دیتی تەنھا
بەفری ھەلگرتوو، ھيچ دەنكە شخارتهی بۆ ھەئەنكەگراو. دواي ھەولدانییکی زۆر،
توانی ھەئیان بگريتهو. یەك دەنكە شخارتهی بە ددانەکانی جیاکردو و
خستیه ناو دەمی. دەستە شخارتهكەي خستە ناو کۆشی. بەفرەكە لەناو دەمی
توایەو و دەنكە شخارتهكە لە ناو دەمی دەركەوت. بیست جار زیاتر، دەنكە
شخارتهكەي ناو دەمی لە دەستی خشانند. داگیرسا، بە ددانەکانی گرتبووی. نزیکی
کردو و لە توپکلی دارەكە بۆ ئەو ھەئەنكە بکاتەو. دووکەل چوو و ناو لوتی و
کۆکی. دەنكە شخارتهكە بەربوو و ناو بەفرەكە و کووژایەو.

پیرەمیردەكەي روبرای سولفەر راستی کرد. دواي بیرکردنەو ھەئەنكەي بی ئومید،
دواي پەنجا بلەي ژیر سفر، مروڤ دەبی لەگەل ھاوول سەفەر بکات. ھەردوو
دەستی لە دەست دا. ھەستی پێ نەدەکردن، دەستەوانەکانی داکەند. دەستە
شخارتهكەي ھەلگرت و ھەمووی بە یەكجار لە رانی خشانند. بەیەكجار ، ھەفتا
دەنكە شخارته، بوون بە کڵپەيەکی ئاگر. بای نەدەھات ، کڵپە ئاگرەكە

نهكووژايهوه. سهري بو لايهك خوار كردهوه، تاوهكوو دووكه ل نهچيته ناو لوتي. كلپه ئاگرهكهى له تويكلي دارهكه نزيك كردهوه، تيبينى ههستيكي كه مى له ناو دهستهكاني دا كرد. دهستي سوتا، بوني دههات. سوتانهكه بوو به ئازار، كي شه نهبوو. تويكلي دارهكه باش نهدهسوتا، كلپه ئاگرهكه دهستي سوتاندبوو.

لهوه زياتر، خوئى پي نهگيرا، دهستهكاني جياكردهوه و كلپه ئاگرهكه كهوته خوارهوه، بو ناو بهفرهكه. تويكلي دارهكه ئاگرى گرتبوو. دهستي كرد به دانانى پووش و چيلكه دارهكان لهسهر ئاگرهكه. تهنه ئه و چيلكانهى له ناو دهستي دابوو. ههندي گياى سهوز له ناو چيلهكهكاندابوو، به ددانهكاني جياى كردنهوه. زور به ورياييهوه ئاگادارى ئاگرهكهى دهكرد. بو ئه و، ماناي ژيان بوو، نابي بكووژيتهوه.

خوين له سه روى جهستهى نهمابوو، له سه رما هه لده له رزي. پارچه دارىكي گه وره كهوته سه رئاگرهكه، ئاگرهكهى په رت و بلاو كردهوه. هه ولى دا ئاگرهكه كو بكا ته وه، به لام نه يتوانى. په نه جهه كاني له سه رما هه لده له رزين، توانايان نه ما بوو. چيلكه كان بلاو ببوونه وه، هه رچيلكه دارهى هه نديك دو كه لى ليوه ده هات. ئاگرهكه گوژايه وه. ته ماشايه كى ده ورو پشتى كرد، سه گه كه له نزيك پاشماوهى ئاگرهكه پال كه وتبوو. جار جار، قاچيكي بلند ده كرد، ئينجا قاچه كهى ترى.

حيكايه تى پيره مي رده كهى بيركه وته وه، جاريكيان له ناو زريانيك قه تيس ما بوو، ئاژه لىكى كيوى كوشتبوو، چوبوه ناو جهستهى ئاژه له كه، بو ئه وهى گه رمى

ببیته وه. ئەویش سەگەکەى بکوژی، دەستەکانى بخاتە ناو جەستەى سەگەکە و گەرمى ببیته وه، ئینجا ئاگرىكى تر بکاته وه. قسەى لەگەل سەگەکەى کرد، هاوارى لیکرد ببیته لای. شیوازی بانگکردنەکەى، سەگەکەى ترساند. سەگەکە، هەرگیز ئەم شیوازه بانگکردەى لى نەببستبوو. سەگەکە نەهاتە لای. پیاوه کە خۆى دانەواندە سەر ئەژنۆى، بە خشۆلکە بەرەو سەگەکەى رۆیشت. سەگەکە زەندەقى چوو، راي کرد. بۆساتیک لەسەر بەفرەکە دانیشت. هەولئى هیمن کردنەوهى دەدا. بە ددانەکانى دەستەوانەکانى داکەند، هەلسایە سەرپى، راولەستا. بۆ دنیابوون کە راولەستاوه، تەماشایەکی ژیر پى ی کرد. پى یەکانى بەستبووى، هەستى بە بوونى زەوى لەژیر پیدانە کرد. وەستانەکەى، ترسى لە میشكى سەگەکە رەواندە وه. بەدەنگى سروشتى، بانگى سەگەکەى کرد، هات بۆ لای. پیاوه کە کۆنترۆلئى لە دەست دا. قۆلەکانى بلاو کردە وه و پەلامارى سەگەکەى دا و گرتى. هەستى گرتنى سەگەکەى نەبوو. پەنجەکانى نەدەچەمانە وه. لەبیری چوبوو کە پەنجەکانى بەستووێهەتى.

پیش ئەوهى سەگەکە رابکات، باوهشى پیداکرد و گرتى و لە سەر بەفرەکە دانیشت. سەگەکە هەولئى دەدا لە باوهشى پیاوه کە دەربچیت. ئەمە هەموو توانای بوو، باوهش بەسەگەکەدا بکات. زانى ناتوانئى سەگەکەى بکوژی. هەردوو دەستى بەستووێهەتى و توانای هیچیان نەماوه. تەنانەت توانای نەبوو چەقۆکەشى دەربهینئى. دەتوانم قورگى بگرم، بى خنکینم. سەگەکە زۆر ترسا، لەباوهشى

پیاوه که درپه ری. له دووری سیژده مهتر له پیاوه که وه وه ستاو ته ماشای ده کرد،
گویه کانی بو پیشه وه هی نابوو.

پیاوه که ته ماشای خوی کرد، هه تا بزانی دهسته کانی له کوین ، ههستی پی
نه ده کردن. دیتی دهسته کانی هه ر به قولله کانیانه وهن. چاوی به کار ده هی نا بو
ته ماشا کردنی دهسته کانی. دهستی کرده وه به جولانی قولله کانی به هه موو توانای
به رانه کانی داده دان. بو ماوهی پینج خولهک به رده وام بوو. خوین له دلی دا جولاً،
به لام بیسود بوو. ترسی مردن هاته دلی. درکی کرد بوو له دهست دانی په نجه کان
و پییه کانی گرنگ نیه، مهرگ نزیك بوه ته وه و گرنگه. له ناکاو دهستی کرد
به راکردن به که ناری روباره که و سه گه کهش دواي كهوت. کونترولی له دهست
دابوو. به لام ورده ورده ههستی ده کرد شته کانی ده وروپشتی ده بینی. که ناری
روباره که، روباره که، داره کان.

راکردنه که ههستی باشتر کرد، له رزینی نه ما. نه گهر به رده وام رابکات، له وانیه
پی یه کانی چیت نهی بهستی. زیاتر رابکات، ده گاته که مپه که و کوره کان ده بینی.
بیگومان، ههندی په نجهی دهست و پی ی و رووی له دهست ده دات. کوره کانی
که مپه که، گرنگی پیله ده ن و رزگاری ده کهن. له هه مان کاتدا، بیری مردنی به دلدا
ده هات، هه رگیز ناگاته که مپه که و کوره کان نابینی. نه م بهسته له که زه فهری پی
ده بات، له ناوی ده بات. بیریکی ناخوش. هه ولی ده دا نه م بیروکانه پشت گوی
بخات، هوشی ته رخان بکات بو رویشتن به ره و پیش. له لای سهیر بوو که به م

شيوهيه و نازايانه رادهكات. له گهڻ بازدان ههستي نه ده كرد قاقچهكاني له سهر زهوين و جهستهي ههڻ گرتوه. ههستي به فرين ده كرد و پهيوه ندى به زهويهوه نه ماوه. بيري راکردن، گهيشتن به کهمپه که و کورپه کان ، ناخي هه ژاندهو. کهمی توانای به رهنکار بونهوه، چهند جاريك خوئی له بهربونهوه گرتوه. رزگاری بوو. نه مجارهيان کهوت و خوئی پي نه گيرايهوه. ويستی ههڻ بستيتهوه، نهيتوانی. برياری دا دابنيشي، پشوو بدات، دوايي بهردهوام بيت له راکردن.

کاتيک دانيشت و پشووی دا. ههستي به گهرمی و خوئی کرد. نه ده له رزی، گهرمييه کی خوش هاته ناو جهستهی. دهستی له لوت و دم و چاوی دا، ههستي پي نه کردن. راکردن، ژيان ناپاريزی. يارمهتی لوت و دم و چاو و دست و پي ی نادات. به بيري داهات که له وانهيه ورده ورده بهسته لهک به ناو جهستهی دا بلاو ببيتتهوه. دهی زانی نه م بيروکهيه دهی ترسينی و وره ی پي بهردهات. ههولئی دا له بير خوئی بباتهوه، نهيتوانی، له ترسان دهستی کردهوه به راکردن و جار جارهش له سهره خو ده بوهوه و بيري مردن ده هاتهوه ميشکی. خيراتر رای ده کرد. هه موو کاته که، سه گه که له دواوهی رای ده کرد. پياوه که بو جاري دووه م کهوت. سه گه که هاته پيشی و بهرامبهري دانيشت. هيمنی و گهرمی سه گه که، پياوه کهی ره نجاندهو. له سه گه که تورپه بوو، گوئی په کانی پان کردهوه. جهستهی دهستی کردهوه به له رزين و سه رما به توندى زه فهری پي برد. ورده ورده جهنگه کهی

دژی سهرما ده دۆراند. سهرما له هه موو لایه که وه ده هاته ناو جهسته ی. نزیکه ی سی مه تر رای کرد و که وته وه.

دواساتی ترسانی بوو. هاته وه هۆش خۆی و هه ناسه یه کی داو کۆنترۆلی خۆی کرد. بیری له مردنیکی به شه ره ف ده کرده وه. بیرو که کان به می شک دا نه ده هاتن. ههستی کرد وه کوو گه مژه، هه لسو که وتی کرده وه. وه کوو مریشکیکی بی سهر به ده ورو پشتی دا رای ده کرد. ده یزانی جهسته ی ورده ورده ده ی به ستی، پیویسته به هیمنی قبولی بکات. بیری نوستنی به می شکی دا هات. بخه وی تاکوو مردن. بهسته له ک هی نله خراب نیه وه کوو خه لک باسی لیوه ده کات، گه لی شیوازی مردنی خراپتر هه یه. به خه یالی دا هات، چۆن سبه ینی، کوره کان، لاشه که ی ده دۆزنه وه.

به خه یال، کوره کانی دی. به ریگادا ده هاتن و به دوا ی دا ده گه ران. ته ماشای ده ورو پشتی کرد، خۆی دیت، له ناو به فره که دریژ بووه. به خه یال، خۆی له ناو کوره کان ده بینی، له گه لیان وه ستاوه. ته ماشای لاشه ی خۆی ده کات، له ناو به فره که دا که وته وه. ههستی ده کرد که چیترا خاوه نی خۆی نیه. روحی له ده ره وه ی جهسته یه تی. به راستی سه رمایه. کاتی ک ده گه ریته وه نه مه ریکا، بو خه لکی باس ده کات، چی جو ره سه رمایه ک بوو.

بیری له پیره می رده که ی روبرای سولفره ده کرده وه. له به رچاوی بوو پیره می رده که گهرم و دلخۆشه و پایپ ده کی شی. ده چرپینی به گو ی پیره می رده که دا و ده لی " راستت کرد، پیره می ر، راستت کرد."

وا پیله چوو، پیاوه که چوبیته ناو خهویکی خوش، هه رگیز، ئەم جۆره خهوهی نه بینیبی. سه گه که به رامبهری دانیشتبوو. چاوه پری ی ده کرد. ئەو رۆژه کورته به ئیواره یه کی دریژ کۆتایی هات. هیچ شوینهارای ئاگر له ناوچه که نه بوو. ته نانهت، به بیری سه گه کهش دا نه ده هات، پیاو له ناو ئەو به فره دابنیشی و ئاگر نه کاته وه. تاریک دا هات.

ده بو ئاگر بکاته وه. پیاوه که پییه کانی هه ندیک بهرز کرد و دهستی کرد به گریان. سه گه که گوپییه کانی پان کرده وه، چاوه پری ی نه فرتهی پیاوه که ی ده کرد. پیاوه که بیله نگ بوو. سه گه که نزیك بووه وه و دهستی به وه رین کرد. بوئی مردنی ده کرد، کشایه وه دواوه. که میك چاوه پری ی کرد. دهستی کرده وه به وه رین ، به رامبهر ئەستیره کانی ئاسمان، ئەستیره کان هه لبه زه و سه مایان ده کرد. له ئاسمانی سارد، ده دره وشانه وه. سه گه که روی وه رگیپرا، به راکردن، به ره و که مپه، ملی ریگای گرت به ره. شوینی که مپه که ی ده زانی. خه لکی لی یه، خواردنی بله نی، ئاگری بو بکه نه وه.....

ئه ده بی ئەمه ریکی. ئاگریک بکه یته وه کورته چیرۆکیکی ئەمه ریکیه و جاک گریفیس لندن نویویه تی. نوسه ر رۆمان نووس و رۆژنامه نووس و چالاکوانی کۆمه لایه تی ئەمه ریکی بوو. له 1876/1/12 له سان فرانسیسکو/کالیفورنیا- ئەمه ریکا له دایک بووه و له 1916/11/22 له کلین ئالین/ کالیفورنیا- ئەمه ریکا

له تهمهني چل ساليڊا كوچي دوايي كردوو. نوسهر ئهم چيروكهي له سالي
1902 وه 1908 به چاپ گهياندوو.

له وتهكاني نوسهر " ئهركي سهرهكي مروّف ئهويه بڙي ، نهك بوني ههبي. ههول
نادهم تهمهنم دريژ بكم . ههموو كاتم بهكار دههينم سودي ئي وهربگرم.
چاوهري ئيلهام مهكه . به دوايدا برو . "